Betodlareföreningen diskuterar det nya kontraktet.

77 medlemmar odlade betor 1926. — Böter ha nu utkrävts.

Gotlands betodlareförening hade i går middag sitt årssammanträde på stadshotellet under ordförandeskap av godsägare W. von Corswant. Av sockenföreningarna voro endast 14 representerade genom valda ombud, men ej desto mindre hade ganska många enskilda odlare infunnit sig, vadan hela antalet deltagare i stämman utgjorde cirka 40.

Sedan röstlängden justerats, förelades styrelseberättelsen. Av denna framgick bl. a., att vid årsskiftet 1,289 odlare voro anslutna till föreningen med en tecknad betareal av cirka 1,108 hektar. Sex medlemmar hade under år 1926 beviljats utträde ur föreningen, och åtta nya hade tillkommit. Tillgångar och skulder balanserade på en summa av 2,051:74 kr., inkomsterna hade uppgått till 1,621:77 kr. och utgifterna till 1,252:12 kr.

I styrelseberättelsen gava en intressant redogörelse för betodlingsfrågans utveckling under föregående år och de förhandlingar, som slutligen ledde till, att sockerkommissionens förslag antogs av såväl de skånska och gotländska betodlareföreningarna som av sockerbolaget. Beträffande betodlingen här på Gotland under det gångna året uppgavs, att fabriken i Roma sattes i gång med en betareal, motsvarande något mera än en fjärdedel av normal odling. Att odlingen här på ön blev så pass stor och att bland odlarna även funnos föreningsmedlemmar (dock ej så många som man av odlingens omfattning kunde förmoda), tillskrev styrelsen den intensiva agitation för odling, som bedrevs av utomstående. Det framhölls också i styrelseberättelsen, att utomordentligt starka krafter voro i rörelse för att förmå betodlareföreningen att lämna avgörandet i händerna på den enskilde odlaren. — Vid sitt godkännande av sockerkommissionens förslag uttalade styrelsen önskvärdheten av en sänkning av frakttaxan för betor och betavfall på Gotlands järnvägar. Kommissionen satte sig då i förbindelse med styrelsen för Gotlands järnväg, som till följd dels därav och dels av ordförandens framställning beviljade fraktnedsättning för odlarnas del med 10 à 30 proc. på 1926 års frakttaxa under vissa närmare angivna förhållanden, för den händelse betpriset skulle gå med till 2:80 och därunder för 100 kg. betor.

Att odlingen sålunda ånyo kan anses säkerställd för 5 år framåt, torde i första hand få tillskrivas det förbättrade prisläget för socker å världsmarknaden, men såväl regeringen som kommissionen och icke minst betodlarnas underhandlare måste även tillerkännas sin andel i äran av ett uppnått lyckligt resultat.

Överenskommelsen innebär beträffande betpriset, att detta kan beräknas bli c:a 30 öre högre pr 100 kg. betor jämfört med såväl bolagets pris för 1926 års odling som med priset enligt 1924—26 års kontrakt. Då sistnämnda pris i sin tur var cirka 30 öre högre än det överenskomna priset (2:68) för 1923 års odling hava odlarna lyckats få sin andel i sockerpriset höjd med cirka 60 öre pr 100 kg. betor. Beträffande nu gällande avtal berättigar detta odlaren till minskning av tecknad betareal med ända till 50 proc.

Efter föredragandet av styrelse- och revisionsberättelserna uppstod en kort diskussion, varunder bl. a. hr R. Smith, Klinte, framkastade en misstanke, att de skånska odlarna fått bättre villkor än gotlänningarna. Ordföranden förklarade emellertid, att precis samma kontrakt gäller för både Skåne och Gotland, varför rykena om större förmåner för de skånska betodlarna äro absolut felaktiga. Beträffande fraktnedsättningarna meddelade ordföranden, att samtliga järnvägar i betodlingsdistrikten på fastlandet medgivit en nedsättning i bedfrakterna av 2 öre, varav dock sockerbolaget får hälften, 1 öre. Samma beslut har fattats av Slitebanan, under det Gotlands järnväg tillåtit den i styrelseberättelsen omnämnda särskilda fraktlindringen. Styrelsen hade haft upprepade diskussioner med järnvägsförvaltningarna för att få större fraktnedsättning, men man hade därvid från järnvägshåll hänvisat till, att frakterna redan nu äro låga, och ordföranden kunde intyga, att de gotländska järnvägarna verkligen ha de lägsta betfrakttaxorna i hela landet. Hablingbo—Romabanan hade icke tillmötesgått sockerkommissionens vädjan att bevilja fraktlindring, vilket föranledde en del diskussionsinlägg, varpå styrelsen förklarade sig skola söka utverka samma bestämmelser vid denna järnväg som vid Gotlands järnväg, ehuru utsikterna till ett gynnsamt svar ansågos vara små.

Ansvarsfrihet beviljades styrelsen samt dess sekreterare och kassör, och arvodena till föreningens funktionärer bestämdes till samma belopp som under föregående år utgingo. Härefter omvaldes till ledamöter av styrelsen hrr W. von Corswant, J. E. Nordström, J. R. Glifberg, Bernhard Jesperson, K. J. Levander, Osc. Roswall och Arth. Jacobsson med hrr Ad. Wedin, C. G. Bolin och Johan Ahlsten som suppleanter. Till revisorer återvaldes hrr Erik Hansén och Sture Herming och till deras suppleant hr Emil Johansson, Källgårda.

Då valen voro över, spordes av de närvarande styrelsen, vad den ämnade göra med de föreningsmedlemmar, som under år 1926 odlat betor, trots att föreningen beslutat inställa kreta betodling. Ordföranden kunde omedelbart meddela, att enligt vad som hittills kunnat konstateras, hade inalles 77 föreningsmedlemmar, huvudsakligen med ganska liten areal, odlat betor förra året. Samtliga dessa hade tillskrivits med en anhållan att senast den 1 instnärs inbetala de i stadgarna föreskrivna böterna, 100 kr. pr hektar odlade betor, eller att inkomma med förklaring om orsakerna till att de trots föreningens beslut tecknat sig för betodling. I Skåne ha redan åtskilliga osolidariska medlemmar erlagt de avkrävda böterna, och ordföranden trodde, att det skulle komma att gå så här också även om det i en del fall måhända komme att yppa sig svårigheter vid indrivningen. Processvägen kunde icke anlitas utan föreningen måste, ifall någon tredskades, söka åstadkomma kompromiss genom skiljemän. Sekreteraren meddelade, att en del av de tillskrivna redan infunnit sig och erkänt sig både skyldiga och villiga att erlägga de avfordrade böterna; de ansågo att de brutit mot sin förbindelse och då de nu förtjänat litet på sin odling under förra året och få högre pris i år för sina betor, hade de icke varit ovilliga att böta. En talare framkastade möjligheten av att styrelsen finge göra upp med bolaget om all tecknig i stället för de enskilda betodlarna, vilket bl. a. skulle få till följd att betodlareföreningen bleve större och starkare. Förslaget ansågs dock omöjligt att genomföra, helst som de skånska betodlarna icke tagit något initiativ i den vägen. En annan tyckte, att förra årets betodlare fått straff nog därigenom att de odlat till ett alldeles för lågt pris och ville för den skull att böterna skulle avskrivas. Han stötte emellertid på patrull. Ordföranden framhöll, att de flesta föreningsmedlemmarna helt säkert skulle ogilla en avskrivning, och en annan talare betonade nödvändigheten för föreningen att strängt genomföra bötesbestämmelserna, när de en gång blivit antagna. Ytterligare motarbetade föreningen sig själv, och det skulle snart bli slut med den.

Till sist förekom en stunds diskussion om årets betpris. Då uppgörelsen skedde, den 25 nov., innebar kontraktet ett pris av 2,91 kr. pr 100 kg. för 17½ proc. betor och 3,03 kr. för 17½ proc. betor. Sedan dess har sockerpriset emellertid stigit, och betpriset skulle därför nu bli resp. 2,97 och 3,09. Beträffande årets betodling torde odlarna kunna räkna med ett pris av omkring 3 kr. för höstleverans. Hr Johansson-Wellarve, ansåg visserligen, att betodlarna kunde vara både stolta och belåtna med anledning av uppgörelsen, men det femåriga kontraktet kunde också ha sina risker. Om sockerpriset failer häftigt, måste ju betpriset följa med, och så kan det hända, att odlarna få ett långt ifrån tillfredsställande pris. Sekreteraren invände härmot, att fluktuationerna i fråga om sockerpriset knappast kunde medföra ett lägre betpris än 2:50 à 2:60 kr., och f. ö. ha ju odlarna rätt att under kontraktstiden minska arealen med 50 proc. eller öka den med 10, vilket de ansåg sig vara bäst betjänta med. Hr Roswall ansåg sig höra många odlare till försiktighet; hellre borde de odla för liten areal än för stor. Hr J. Niklasson, Fride i Lojsta, ansåg det vara en stor förtjänst med 5-årskontraktet, att betodlarna nu sluppe stride gång på gång för att få ett antagligt pris på sina betor.

Som intet mer var att förhandla avslutades därpå stämman, varefter styrelsen sammanträdde för att bl. a. handla frågan om de medlemmar, som under förra året odlade och således för-